

Kommunalvalg '25

Bedre rammer for levende byer

Kære kommunalpolitiker

Lige om lidt har du chancen for at få et stort og vigtigt **ansvar**.

Overalt i Danmark er det lokale **byliv og fællesskab presset**. Men du kan som kommunalpolitiker være med til at gøre en **forskel** til det bedre.

I DSK repræsenterer vi den **lokale købmand**. En købmand, der både er med til at skabe og samtidig er afhængig af bylivet og det lokale fællesskab.

Vi vil gerne hjælpe dig på vej med **forslag** til, hvad du kan gøre for at sikre **levende byer**.

Den lokale planlægning af altafgørende!

Hvad kan du gøre som lokalpolitiker?

Stop for udlægning af nye arealer til **aflastningsområder** og lignende områder med alt for store dagligvarebutikker uden for bymidterne.

Sikre **fleksibilitet** i planlægningen inde i bymidterne, så man undgår "døde" handelsstrøg med tomme lokaler.

Fakta

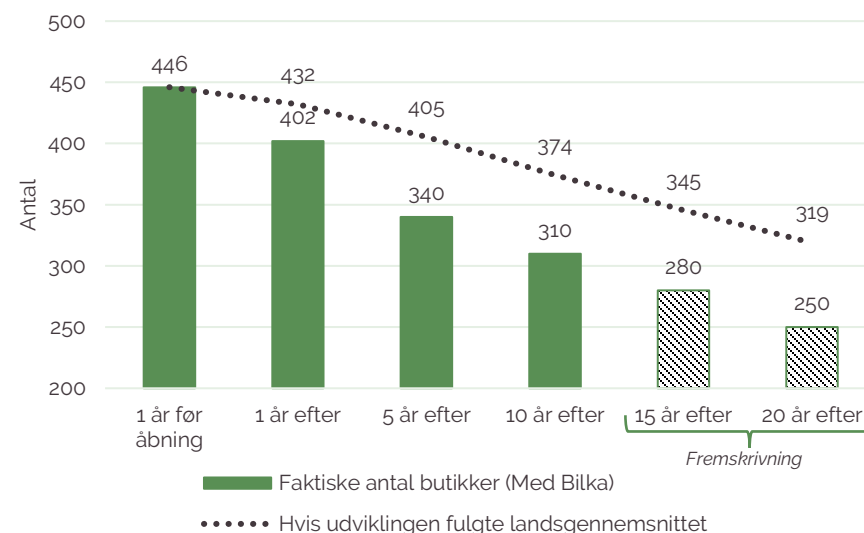
Mere end syv ud af ti danskere er enige i, at den lokale købmand er afgørende for den lokale sammenhængskraft.

Bruttoavancerne i dagligvarebranchen er begrænsede, og selv små forskydninger kan få stor betydning.

Der er en tæt sammenhæng mellem nem adgang til dagligvarehandel og boligpriser.

Det viser DSK's analyser – alligevel etableres der stadig flere aflastningsområder og lignende, og antallet af dagligvarebutikker falder støt.

Udvikling i antal dagligvare- og conveniencebutikker inden for en radius af 15 km af allerede eksisterende Bilkaer

Et nyt aflastningsområdes betydning for den lokale købmand i en mindre by

En tommelfingerregel er, at **en lokal købmand skal have en omsætning på 15-18,5 mio. kroner for at være økonomisk levedygtig** – naturligvis afhængigt af de lokale forhold. Mange købmænd i mindre byer har og kan forvente omsætning på cirka dette niveau. Dagligvarebutikker i Danmark har i gennemsnit et resultat på ca. 1,2 pct.

Analyser fra konkrete overvejelser om aflastningsområder i danske kommuner har vist, at dagligvarehandlen i bymidten kan forvente **en omsætningsnedgang på op mod 21 pct.** Andre steder har man vurderet omsætningsnedgangen til at være 6 pct. Dette er langt mere end de gennemsnitlige resultater i branchen kan bære.

Rammes en lokal købmand af en omsætningsnedgang som følge af et aflastningsområde, vil det derfor meget hurtigt betyde, at **omsætningen falder til et niveau under det økonomisk holdbare**, hvorved købmanden er lukningstruet.

Placering af nyt aflastningsområde

Lokal købmand

Udgangspunktet

Omsætningsfald på 6 pct.

Omsætningsfald på 10 pct.

De lokale kunder lægger 10 procentpoint mindre af deres dagligvarehandel lokalt

Samlet omsætning

16,1 mio. kroner

15,2 mio. kroner

14,5 mio. kroner

12,3 mio. kroner

Omsætningsfald

-1,0 mio. kroner

-1,6 mio. kroner

-3,9 mio. kroner

Svarer til et resultat på

-0,77 mio. kroner eller -5,1 pct.

-1,4 mio. kroner eller -9,8 pct.

-3,7 mio. kroner eller -29,9 pct.

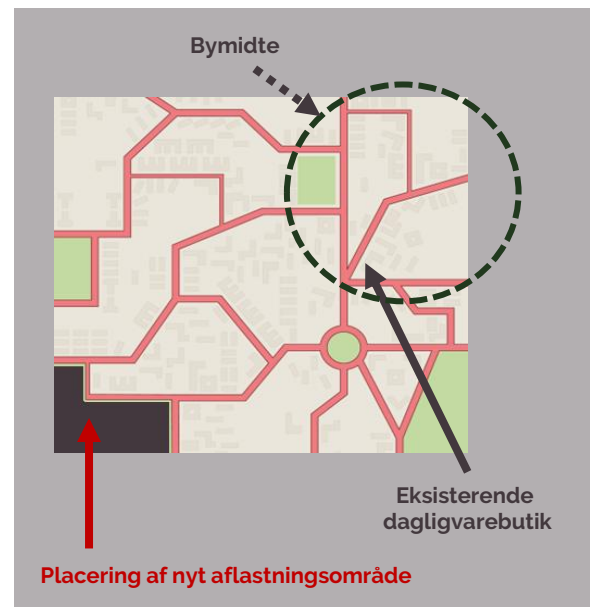
Bemærk: De nærmere forudsætninger for beregningerne er ekspliciteret i DSK's analysenotat (2024): Aflastningsområder kan true den lokale købmand.

Et nyt aflastningsområdes betydning for større dagligvarebutik i bymidte

En større dagligvarebutik i en bymidte kan ofte forvente en omsætning på 50-75 mio. kroner om året. Denne omsætning påvirkes, hvis der udlægges eller udvides et nærtliggende aflastningsområde med dagligvarehandel. Dagligvarebutikker i Danmark har i gennemsnit et resultat på ca. 1,2 pct.

Analysen fra konkrete overvejelser om aflastningsområder i danske kommuner har vist, at dagligvarehandlen i bymidten kan forvente en omsætningsnedgang på op mod 21 pct. Andre steder har man vurderet omsætningsnedgangen til at være 6 pct. Dette er langt mere end de gennemsnitlige resultater i branchen kan bære.

Rammes en større dagligvarebutik i en bymidte af en omsætningsnedgang på bare 6 pct., koster det butikken næsten 4 mio. kroner – et beløb, der givetvis vil tvinge butikken ud i personaleovervejelser og overvejelser om placering, husleje m.m.

	Udgangspunktet	Omsætningsfald på 6 pct.	Omsætningsfald på 10 pct.	De lokale kunder lægger 10 procentpoint mindre af deres dagligvarehandel lokalt
Samlet omsætning	64,5 mio. kroner	60,9 mio. kroner	58,1 mio. kroner	49,1 mio. kroner
Omsætningsfald		-3,9 mio. kroner	-6,5 mio. kroner	-15,4 mio. kroner
Svarer til et resultat på		-3,1 mio. kroner eller -5,1 pct.	-5,7 mio. kroner eller -9,8 pct.	-14,7 mio. kroner eller -29,9 pct.

Bemærk: De nærmere forudsætninger for beregningerne er ekspliciteret i DSK's analysenotat (2024): Aflastningsområder kan true den lokale købmand.

Lyt og giv plads til de lokale virksomheder!

Hvad kan du gøre som lokalpolitiker?

Brug **mere tid på planlægningen** af større arbejder – og inddrag det lokale butiks- og erhvervsliv.

Skrup op for kommunikationen – og gør det **nemmere at skilte til konkrete butikker**, når vejene er lukkede eller lægges om pga. vejarbejder.

Mange oplever manglende skiltning ved vejarbejder og lignende

Når der gennemføres vejarbejder, der medfører omdirigering af trafikken, må der gerne opsættes skilte, der viser vej til f.eks. "butikker" eller "dagligvarehandel", hvis vejen dertil er omlagt.

Men selvom det ville gøre forbrugernes forståelse nemmere, er det vanskeligt at få tilladelse til at opsætte skilte, der viser vej til den konkrete butik ved at nævne butikkens navn.

Det er oplevelsen hos flere af DSK's medlemmer. Men mange oplever, at samspillet mellem kommuner, erhvervsliv og forsyningsselskaber og lignende er overfladisk eller ikke-eksisterende, og der ikke tages hensyn til det lokale butiksliv, når der foretages større arbejder.